

Een kweek van *Vanessa cardui* L. (Lep., Nymphalidae)

door

W. KUIJKEN

Begin augustus 1966 ving ik in Amsterdam een tiental distelvlinders op *Buddleia*, die in een kooi geplaatst werden om een kweek op te zetten. De kooi had een hoogte van 45 cm en was 65 cm lang en 29 cm breed. De vlinders werden gevoed met honingwater. Reeds na enkele dagen werden er eieren afgezet op Akkerdistel, in totaal een paar honderd. De plantjes werden daarna in een temperatuurkamer gezet van 25° C, met een R.L. van 70% en onder constante verlichting. Regelmatig werden nieuwe distels als voedsel toegevoegd. Reeds na 30 dagen kwamen de eerste vlinders uit. In totaal verschenen er in de F₁ 263 vlinders, terwijl er slechts 1 pop niet uitkwam.

Er werd geprobeerd na te gaan tegen welke temperatuur de poppen van *Vanessa cardui* bestand waren en welke invloed deze temperatuur eventueel zou hebben. Er werden 70 poppen van 1 à 2 dagen oud in een serie-thermostaat gezet bij 40° C. Na 16 uur werden er 20 naar 25° C overgebracht. Naderhand bleken er 3 poppen doodgegaan te zijn. De uitgekomen vlinders vertoonden geen afwijkingen. Na 65 uur werden de resterende 50 poppen naar 25° C overgebracht. Hier bleek een volledige sterfte op te treden.

Ook werden er 25 poppen bij 9° C gezet. Na 4 uur werden er 5 poppen naar 25° C overgebracht en de overige na 16 uur. Bij de laatste kwamen er 2 poppen niet uit. Ook hier vertoonden de vlinders geen afwijkingen.

Er werden ook nog 6 poppen van $\pm \frac{1}{2}$ dag oud bij 40° C en 5 bij 9° C geplaatst. Na 4 uur werden deze eruit gehaald en bij 25° C gezet. Bij de eerstgenoemde ging er 1 pop dood, terwijl er van de 5 vlinders twee waren, die aan de onderzijde sterk verdonkerd waren. Bij laatstgenoemde waren de vlinders normaal. Hieruit blijkt, dat extreem hoge temperaturen niet lang verdragen kunnen worden. Wat betreft de lage temperaturen, hierop wil ik later terugkomen, daar de hier gebruikte aantallen veel te klein waren.

Het bleek, dat op slechts enkele exemplaren na alle tot *f. carnea* behoorden.

Verder werden er de volgende infra-subspecifieke vormen aangetroffen; 2 *f. albipuncta*, 4 *f. minor* en 1 pathologisch exemplaar met een sterk veelechte rechter voorvleugel.

Uit 25 vlinders werd een F₂ gekweekt. De vlinders werden weer gevoed met honingwater. Reeds na 5 dagen werden eieren verkregen, die bij 25° C uitgekweekt werden. In totaal verschenen er 123 vlinders, die alle tot *f. carnea* behoorden, waaronder nog 1 *f. sexiespupillata* en 1 *f. nigripuncta*.

J. HUISENGA

Vanessa cardui L., *f. inornata* Bramson.

Bovendien werd een vrouwelijk exemplaar van een zeer zeldzame vorm aangetroffen. De Heer LEMPKE determineerde deze vorm als *f. inornata* Bramson, waarvan slechts één exemplaar bekend is uit Jekaterinenburg (Swerdlowsk) in 1881.

Daar de beschikbare hoeveelheid voedsel steeds minder werd, konden er geen grote aantallen meer gekweekt worden.

In de F_3 verschenen 59 vlinders, waaronder 1 *f. sexiespupillata*, 1 teratologisch exemplaar, waarbij de linkervoorvleugel te klein is door de te schuin lopende voorrand en 2 pathologische exemplaren met grote bleekachtige vlekken tussen de cubitaaladeren. Tussen 27 en 30 december verschenen er 19 exemplaren in de F_4 . Helaas was ik tot 9 januari afwezig en bij terugkomst bleken er nog 5 vlinders te leven. Deze werden weer direct op hun oude plaats neergezet, doch naderhand bleek, dat dit toch te laat was geweest. Van het laatste ♀ werden enige tientallen eieren verkregen, doch deze waren onbevrucht.

Wanneer het voedselprobleem opgelost kan worden, moet het toch zeker mogelijk zijn om *Vanessa cardui* ook in de winter door te kweken.

Summary

In 1966 the writer succeeded in breeding *Vanessa cardui* in five consecutive generations. The breeding had only to be stopped for want of food during the winter. Although the species has the reputation of being difficult to breed from the egg, very good results were obtained.

In the course of the experiment a number of interesting aberrations were obtained: *carnea*, *albipuncta*, *nigripuncta*, *sexiespupillata*, *inornata*, and *minor*. *F. inornata* is very rare. It was described in 1881 by BRAMSON after a specimen caught in 1881 near Jekaterinenburg (now Swerdlowsk).

Literatuur

BRAMSON, M. K. L., 1884, *Ann. Soc. ent. France* 18 : 284.

LEMPKE, B. J., 1956, *Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera*, 4de suppl.: (207)—(211). (*Tijdschr. Entom.* 99 : 185—189).

Zandvoort, Koningstraat 37.

Séguy, E., *Dictionnaire des termes d'entomologie*. Editions Paul Lechevalier, 18, rue des Ecoles, Paris (Ve); 1967. Prijs gebonden Fr. 160.

In de loop der jaren is ook de entomologie er niet aan ontkomen een wetenschap te worden met een eigen terminologie, vaak alleen begrijpelijk voor ingewijden en met een omvang aan woorden, die het op de duur noodzakelijk gemaakt heeft dat er samenvattende werken verschenen, waarin de verklaring der gebruikte termen te vinden is.

Het door Prof. SÉGUY samengestelde boek, dat 465 pagina's telt en 200 afbeeldingen bevat, die een toelichting op de tekst geven, is een alfabetische lijst van alle in de Franse taal bekende termen, die in de entomologie gebruikt worden, met de verklaring ervan. Het zijn er enige duizenden. Het werk zal stellig een onmisbare vraagbaak worden voor allen, die te maken hebben met in het Frans geschreven entomologische publicaties, vooral wanneer die buiten het terrein van hun eigen speciale studie vallen. De prijs is hoog, maar de uitvoering van het boek is voortreffelijk. — LPK.